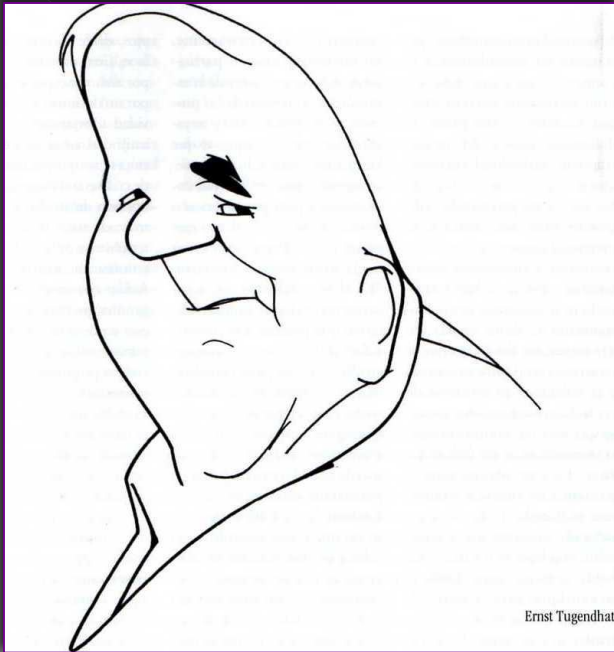

Compromisos i enganys
Capítol 4
El llibre del Manel i la Camil·la
Autor: **Ernst Tugendhat**

Capítol 4: Compromisos i enganys

- Activitat 1
- Quantes escenes podem descobrir en el capítol 4?
- Quines són les problemàtiques ètiques que es plantegen?
- De quina pàgina a quina pàgina es distribueixen les escenes?

El criteri per dividir els capítols del llibre pot ser el dels personatges que comparteixen un mateix temps i espai. Quan canvien els personatges o canvien els moments i l'espai que els envolten, podem dir que ha canviat també l'escena. Una mateixa qüestió pot ocupar diferents escenes o en una única escena els personatges poden plantejar més d'una qüestió. Una de les activitats que hem de fer al llarg del trimestre és dividir els capítols del llibre en escenes a partir del criteri que hem plantejat.

En tota confrontació ideològica, els personatges de mica en mica es van definint cada vegada que intervenen a favor o en contra d'una tesi. Les representacions d'aquestes controvèrsies a l'aula serà una de les activitats que realitzarem al llarg del curs.

Un dels exercicis serà com es planteja el debat a partir de les intervencions dels personatges i de quina manera es va estructurant tota l'argumentació fins arribar a una última conclusió.

Capítol 4	Tesi que es planteja	Pàgs.
Escena 1		
Escena 2		
Escena 3		
Escena 4		
Escena 5		
Escena 6		
Escena 7		

Capítol 4	Tesi que es planteja	Pàgs.
Escena 1	tesi 1: Causar sofriment als altres intencionadament o per imprudència és dolent. tesi 2: Hi ha també actes que no provoquen sofriment però que també poden ser considerats dolents. tesi 3: Tot i tenir una intenció dolenta, si una acció no provoca cap sofriment a la persona contra la que es fa, l'acte no és dolent.	55-59
Escena 2	tesi 4: Un acte és dolent quan abusem de la confiança de l'altre.	59-61
Escena 3	tesi 4: Un acte és dolent quan abusem de la confiança de l'altre.	61-65
Escena 4	tesi 5: L'engany és dolent malgrat que no siguem conscients que som enganyats.	65-68

Tesi 3: Tot i tenir una intenció dolenta, si l'acció no provoca patiments, l'acció no és dolenta. (Escena 1)

- ◉ **Glòria:** I dir coses feridores o insultar a algú a la seva cara també és causar un sofriment.
- ◉ **Sebastià:** *Això depèn de com s'ho pregui cadascun. Si a mi m'insulten i em diuen coses feridores i això no m'importa, no em causarien cap patiment.*
- ◉ **Manel:** ¿Què vols dir, que els insults poden ser de dos tipus, és a dir, els que provoquen patiment i els que no el causen, depenent de com se'ls prengui la persona?
- ◉ **Sebastià:** *Jo no veig en què consisteix el dany, quan a mi no m'importa el que diguin.*
- ◉ **Glòria:** Jo crec que, tot i que a algú no l'importin els insults, hi ha una desvalorització d'un com a persona, si més no davant els ulls dels altres.

- ◉ **Valorar l'acció pels efectes que pot causar:** si l'efecte provoca patiments en un altre és dolenta.
- ◉ *Si m'insultes i no em fa res el que em dius, l'acció no és dolenta.*

Dues maneres de valorar les accions

- ◉ **Valorar l'acció per si mateixa:** hi ha accions que són dolentes al marge dels efectes que provoquin.
- ◉ *L'insult és dolent en si mateix, provoqui les reaccions que provoqui.*

- ◉ A la pregunta, què és el que fa dolenta una acció, pot haver dues maneres de respondre:
- ◉ **Conseqüencialista**: els resultats de l'acció, bons o dolents, per a les persones que en són destinatàries, determinarà si l'acció és bona o dolenta.
- ◉ **Deontològica**: Hi ha actes que són bons o dolents per si mateixos, sense que calgui esperar els resultats o conseqüències dels actes per a les persones als qui van adreçats.

- Per a un **conseqüencialista** del mal, en determinades circumstàncies es pot derivar un bé.

- Per a un **deontologista** mai del mal pot derivar-se una conseqüència bona.

Activitats:

Poseu tres exemples d'actes, en un principi dolents, dels quals podrien resultar conseqüències bones, i tres exemples d'actes, en un principi bons, dels quals podrien resultar conseqüències dolentes.

Tesi 4: Un acte és dolent quan abusem de la confiança de l'altre. (Escena 2)

1. Què és el que tenen en comú dir la veritat i el compliment de les promeses?
2. Què produïm en l'altre quan diem mentides o incomplim les nostres promeses?
3. Quines repercussions té entre les persones la mentida i l'incompliment de les promeses?

Hom confia en la sinceritat de l'altre

Abusem de la seva confiança.

Trencament del sentiment de reciprocitat que cal que existeixi en les relacions humanes: si vols que et respecti, m'has de respectar tu a mi.

Tesi 4: Un acte és dolent quan abusem de la confiança de l'altre. (Escena 3)

1. Què és el que pretén el mentider, el que no compleix les promeses o el que fa trampes en el joc?
2. Què vol dir el pare del Manel quan afirma que el *"compliment de les promeses és un pilar de la convivència humana"*?
3. Con afecta l'engany a l'amistat, la relació entre pares i fills i en els jocs?
4. Una **mentida útil** pot ser més acceptable que una **veritat incòmoda**? Per què?

- Mentir no és simplement dir una cosa i creure una altra. Mentir és afirmar una cosa que creiem fals amb la intenció d'enganyar i confondre.
- En mentir, el mentider augmenta el seu propi poder i redueix el nostre.
- Mentir a algú suposa, fonamentalment, no respectar-li com a ésser humà.

Michael P. Lynch

- Una societat on mentir fos la regla i dir la veritat l'excepció no duraria massa. L'activitat cooperativa seria limitada o inexistent.
- El mentider *maliciós* no vol que la gent menteixi més, tot el contrari vol que els altres diguin la veritat i que confiïn en què els altres diguin la veritat.
- La mentida funciona perquè la veracitat és la regla i el bon mentider en treu partit.
- **Michael P. Lynch**, *La importancia de la verdad*, páginas 182-188

Tesi 5: L'engany és dolent malgrat que no siguem conscients que som enganyats. (Escena 4)

● Activitats:

1. Què és preferible viure feliç, però enganyat o infeliç, coneixent la veritat? Per què?
2. Recollis els tres arguments més interessants sorgits entre els personatges següents: Senyor Ramírez, Glòria, Sebastià, Manel i Camil·la sobre el tema.
3. Amb quin dels personatges estàs més d'acord? Per què?

Senyor Ramirez	Glòria	Sebastià	Manel	Camil·la
1-Una persona està sent enganyada, però ella no sospita res. Tanmateix, hi ha d'altres que ho saben. ¿No sentirien llàstima per ella?	1- Si no l'importa ser enganyat i no saber-ho, és una persona molt superficial. 2- Però de totes maneres el dany existeix, perquè si més no Déu sempre ho sabria.	1- ¿Per què hauríem de sentir llàstima? 2- L'engany, mentre l'afectat no ho sàpiga, encara no és un mal. 3- Jo crec que el que un no sent, no existeix.	1- El marit o la dona enganyats estarien vivim una ficció. Creurien que la seva vida és feliç, que tenen l'amor de l'altra persona, però no el tenen 2- A ningú no li agradaria que la seva vida estigués basada en un miratge, tot i que mai ho sabés.	1- Tot i que mai no ho sabés i mai no es desil·lusionés, tota la seva vida viuria enganyat. ¿Creieu que algú pot voler això?

Senyor Ramirez	Glòria	Sebastià	Manel	Camil·la
2- Tal com suggeria el Sebastià, molts preferirien no assabentar-se. Però, ¿no creuen vostès que aquesta posició seria equivalent a aplicar la política de l'estructura, és a dir, amagar el cap sota l'ala per no veure la realitat?		4- Però hi ha moltes persones que prefereixen no saber que han estat enganyades. Això vol dir que pensen que mentre no ho sàpiguen, no els causa dany. 5- No tothom creu en Déu.	3- El dany consisteix en haver estat enganyat, no en assabentar-se de l'engany.	2- La persona que l'ha posat en aquesta situació, sempre tindrà un sentiment de culpa, tot i que la persona enganyada no ho sàpiga, i no només la por a ser descobert.

Conclusions capítol 4

1ª L'acció dolenta no s'ha de valorar exclusivament pel patiment que provoca en la víctima.

2ª Hi ha actes que no provoquen patiments però que també poden ser dolents.

3ª La mala intenció pot fer dolenta una acció, tot i que no provoqui el patiment que es preveia.

4ª En el cas de l'engany i l'incompliment de les promeses, el mal d'aquestes accions es fonamenta en un abús de la confiança de la víctima.

5ª La generalització de l'engany i de l'incompliment de les promeses pot ensorrar la convivència d'una comunitat.

6ª L'engany és dolent des d'un punt de vista objectiu: tant si se sap que ens enganyen com si no se sap, la mentida és un acte dolent.